

Socijalizem v luči zdravega razuma.

(Dalje).

7. Družina in država.

K točki 5) Država ima popolno in neomejeno oblast nad posameznimi ljudmi in rodbinami, nad zakonom in nad vzgojo otrok. Tako učijo med drugimi Engels, Liebknecht, Bebel.

Socijalizem ima namen podreti temelj rodbine, ker si prizadeva razrahljati zakonske vezi. Kdor podira družine, ne more zidati države.

Vsaka družba mora imeti nraven značaj. Pred vsemi drugimi ga pa mora kazati rodbina in vsled tega tudi zveza med možem in ženo, nikakor tedaj ne sme biti samo zunanja, telesna zveza, marveč notranja, zveza uma in srea. Ljubezen mora družiti oba zakonska. Mož in žena morata po ljubezni nerazdeljivo pripadati drug drugemu. Prava ljubezen je pa nemogoča, če nista zvezana izključno **en mož z eno ženo**. Mnogoženstvo in mnogomoštvo nasprotuje ljubezni.

Krščanstvo je postavilo zakon na tla vzvišene, nerazdeljive ljubezni med možem in ženo, ker izključuje vsako mnogomoštvo in mnogoženstvo.

Krščanstvo daje zakonu stalnost. Uči namreč, da se zakonska zveza med možem in ženo ne sme raztrgati. Do smrti traja

tako trdno, da noben zakonski ob življenju svojega druga pod nobenim pogojem ne more skleniti veljavnega zakona s kako novo osebo.

S tem je postavljen nepremičen temelj lepemu zakonskemu in urejenemu rodbinskemu življenju. Zakon se sklepa po pogodbi med možem in ženo, toda ta pogodba je sveta. Bog jo posebej potrjuje in blagoslavlja. Vsled tega ima pa o bistvu zakonske pogodbe pravico soditi le tisti, ki ima od Boga zato oblast, torej edino le Cerkev.

Država sme pač sprejeti to pogodbo v svoje varstvo in določiti pogoje, po katerih ji priznava pravne posledice, ne more si pa prisvajati sodbe o njenem bistvu. Država nima potemtakem nobene pravice razruševati zakonske zveze. Zakonska zveza je prvotnejša nego država in vsled tega v svojem bistvu neodvisna od nje.

Človek si sme ustanoviti družino. Ta je prvotnejša, nego država, zato ima tudi svoje dolžnosti in pravice, ki so neodvisne od države. Natora, ki daje sposobnost in nagib za zakonsko zvezo, je v tem oziru samosvoja; zato mora biti tudi rodbina samostojna.

V zakonski zvezi se vežeta dva neenaka dela, da s skupnim sodelovanjem dosegeta en skupni smoter. Poleg očeta in matere so

še otroci zvezani z medsebojnimi dolžnostmi in pravicami glede na skupni smoter. Oblast v rodbini pripada očetu. Mati je njegova pomočnica. Oče ima z materjo vred neposredno pravico nad svojimi otroki, do njih ima tudi neposredne dolžnosti. Skrbeti mora, da jim ohrani in izpopolnjuje telesno življenje, vzgajati jih mora duševno. Tem dolžnostim se ne more odreči. Oče in mati sta prva, neposredna vzgojevatelja otrok. Za vzgojo sta onadva odgovorna. Država ju mora pri tem sicer podpirati, nikakor in nikoli pa si ne sme prisvajati kake neposredne pravice do vzgoje. Ko ustanavlja šole in s tem omogočuje pouk in vzgojo otrok, sme to izvrševati le v podporo starišev. Šola mora učiti v imenu starišev in ne v imenu države. Iz tega je razvidno, kako nasprotuje natornemu pravu prisilna šola, če ne izvršuje svoje naloge v tistem duhu, v katerem so stariši dolžni vzgajati svoje otroke. Krivica proti natorni se godi očetu, če mora pošiljati otroke v tako šolo, ki nasprotuje dolžnostim, katere ima sam do otrok.

Če država s civilnim zakonom oslabi temelje, slabi s tem samo sebe.

Če vzgojo v šolah ureja po načelih, ki so nasprotna očetovskim in maternim dolžnostim do otrok, škoduje s tem sama sebi.

Ko bi ne bilo rodbin, bi tudi ne bilo države v pravem pomenu besede.

Kje ni očetovske oblasti, ne more biti tudi vladarjeve. (Dr. Krek: Socijalizem).

Kakor socijalizem povsod bije v obraz zdravemu razumu, tako je tudi glede nauka o rodbini poln protislovja in tepta vse natorne in božje postave.

On hoče vzeti človeku ne le privatno premoženje ampak celo prosto voljo, razum, vse duševne zmožnosti in namerava iz njega napraviti slep stroj, brez volje in razuma, da bi lahko ž njim postopal in pometal, kakor se postopa z mrtvim strojem.

Človek, obdarjen z razumom in prosto voljo, bi moral na vsako komando in na vsako početje socijalistov molčati, kakor molči stroj, moral bi robotati in delati, kakor dela stroj, dokler se ne obrabi.

S tem, da dovoljuje in celo priporoča ločitev zakona, posega socijalizem v važne zadeve vesti posameznika, krši natorne in božje postave. Vzame zakonu vzvišeni značaj enotnosti, stalnosti, odpre široko pot strastem in razuzdanosti.

Socijalizem priporoča možem, naj se loči od svoje žene, ako misli, da ž njo ne more živeti v sreči in ljubezni in naj si poišče drugo. Ko z drugo tudi ne more biti srečen po svojih mislih, naj se loči od nje in naj si poišče tretjo. In tako dalje. Tako bi kak podjeten in po "stalni" sreči koprneči mož mogel obhajati ženitev deset, dvajset, trideset krat. Vzrok se kmalu najde, čega išče. Temu je žena kmalu prestara, drugemu ni več dosti lepa, tretjemu se sedova bolj dopade. Kar je prav za moža, mora biti dobro za ženo, saj morajo imeti ženske iste pravice kakor možki. Prva bo zapustila moža, ker pije, druga, ker kadil, tretja, ker ponoči smrči, četrta, ker je plešast i. t. d.

To je mnogoženstvo in mnogomoštvo, sicer ne istočasno, ampak sukcesivno, drug za drugim, mož bi imel tekom let več žen in sicer živečih in ena in ista žena bi imela tekom časa več živečih mož.

To ni nič drugega, kakor "svobodna ljubezen", ki je proti natornim in božjim postavam. To se pravi izbiti iz zveze med možem in ženo vsak npravni značaj, vsako duševno stran, vsak zmisel za splošno korist in postaviti na vladarski prestol živalski del človeške natore.

To se pravi uničiti družbo med možem in ženo in ubiti rodbino. (Krek: Socijalizem).

"Proletarec" je vselej, kadar mu prav trdo stopimo na rep, pisal, da ni res, da bi socijalisti pridigali "svobodno ljubezen". Kadar namreč ne more nič dokazati, potem enostavno vse utaji.

Toda to mu prav nič ne pomaga. Socijalisti sami ga postavijo na laž. Tako piše na pr. socijalist in svobodomislec Carpenter v knjigi: "Love's Coming of Age": "Potrebno je, da se doseže srečen zakon s tem, da posameznik v zakonu tako dolgo menjuje svojo družico, dokler ne najde

Junij, 1915.

osebe, ki mu je v vsakem oziru podobna in duševno sorodna". (Nor rest till the permanent mate and equal is found).

H. Quelch, urednik londonskega socijalističnega lista "Justice" je rekel 12. nov. 1907: "Nočemo zakonske zveze, mi hočemo prosto ljubezen!"

Engels piše: "Zakonski stan je le tako dolgo nraven, dokler traja ljubezen. Ta ljubezenski ogenj traja pri različnih ljudeh različno dolgo. To ohlajenje naginjenja drug k drugemu je vzrok za ločitev zakona, katera je pravi blagoslov za obadva zakonca in za celo človeško družbo." (Origin of the family).

Podobno piše tudi Bebel v svoji knjigi "Žena".

Pa bo rekel socijalist: "Vi pišete, da smo mi socijalisti proti osebni svobodi, da hočemo vzeti človeku prosto voljo. Ali ni to najlepši dokaz, da je ta trditev neresnična, ker mi damo vsakemu na prosto, da ostane v zakonu le tako dolgo, dokler se mu ljubi, potem se razloči in si vzame drugo? Ali ni to najlepši dokaz popolne svobode, ki jo mi hočemo izposlovati celemu človeškemu rodu?"

Da, to bi bila svoboda za lahkoživce, brezmiselne in brezvestne ljudi, za egoiste in samopašneže najslabše vrste, začetek največje razuzdanosti, bila bi jezero solz za slabotnejše in starajoče se ljudi, bila bi pljunek v obraz človeškega dostojanstva, grob rodbine in smrtna pesen vsake države.

Prava svoboda ni razbrzdanost, prava svoboda ne obstoji v zaničevanju in tepanju natornih in božjih postav.

Brez urejenega zakona ni prave rodbine. V zakonsko družbo, to je v stalno zvezo moža z ženo vodi človeka natora iz dveh vzrokov.

1) Natora ima v sebi nagib, da se ohranja, pa tudi da se množi. Kakor sili človeka, da si preskrbi vsega, kar je potrebno za ohranjenje življenja, tako ga tudi priganja, da skrbi za ohranjenje svojega rodu. Oba nagona sta močna. Izvrševanje obeh pa je podvrženo pameti. Pamet pa zahteva, da se izvršujeta primerno svojima

smotroma. Človek ima pravico, da je in pije, a pamet mu velewa, da se drži v jedi in pijači pravih mej sicer nastane ravno nasprotno temu, kar namerava.

Ravno tako se mora tudi izvrševanje nagona, da se ohrani rod, goditi po pameti. Skrb za ohranjenje človeškega rodu ne veže vsakega posamnega človeka. Ta skrb je skrb za splošno korist. V tem oziru pa ni dolžan vsak posameznik storiti vsega, kar se potrebuje. Splošna korist zahteva, da se obdeluje zemlja, da se trguje, da se goji veda in umetnost, da se pospešuje versko življenje. Ni pa vsak posameznik dolžan, da bodi kmet in trgovec, učenjak, umetnik ali duhovnik. Vsak naj deluje po svojih zmožnostih in po svojem poklicu! Ravno tako pa tudi ni vsak posameznik obvezan, da bi skrbel za ohranjenje človeškega rodu.

Kdor pa skrbi za ohranjenje človeštva, se mora pri tem ozirati na ves smoter, ki ga obsega ta skrb.

Ni dovolj, da se otroci samo rode, marveč se morajo tudi vzgajati; skrbeti se mora za njihovo telo in za njihovo dušo. Človek pride slab na svet; s tem, da je na svetu, mu je še malo pomagano. Potrebuje varuhov, izrejevalcev, vzgojevalcev. Celu pri živalih vidimo, da tam, kjer se potrebuje skrb za mladiče, ostane mati po natornem nagonu pri njih, dokler si sami ne morejo poiskati hrane; kjer je pa treba, kakor vidimo pri nekaterih ptičih, skrbita za nje oba roditelja, samec in samica, dokler je potrebno.

Pri človeku je izreja in vzgoja brezpojno potrebna in sicer za dolgo. Nobeno živo bitje ne potrebuje toliko časa, kolikor človek, predno more samostojno zase skrbeti. Tega ne spremeni nobena postava, nobena socijalistična država, ker je utemeljeno v natori. Zato pa potrebuje skrbne izreje, pazljive vzgoje.

In sicer mu je treba matere in očeta.

Kdorkoli ima odprte oči v človeškem življenju, mora videti, da ni dovolj sama mati, ali sam oče, ali celo vzgoja brez očeta in matere v javnih vzgojevališčih, kakor hočejo socijalisti. **Materina ljubezen**

se mora družiti pri vzgoji z očetovo resnostjo; materino nežno skrbnost mora podpirati oče s tem, da ji daje potrebnih pripomočkov.

Če se torej hoče doseči smoter, ki ga ima nagon za ohranjenje človeškega rodu, morata mož in žena živeti v skupni družbi morata biti v zakonu.

In ker je skrb za otroke stalna in trajna, mora biti tudi ta družba stalna in trajna.

To zahteva človeška natora.

Proti "prosti ljubezni" in za stalno in trajno zvezo moža z ženo govori tudi še

2) vzrok: Natora zahteva, da je žena možu v pomoč. Spola sta različna; vsak ima svoja svojstva. Za nekatera opravila je sposobnejši možak, za druga ženska. Vsa so pa potrebna. Vsled tega sili natora sama, da možki in ženska sklepata med seboj družbo v vzajemno podporo.

Še le v taki družbi je redno mogoče vrejeno delovanje, je mogoča izreja in vzgoja otrok in medsebojna podpora. (Dr. Krek: Socijalizem).

Taka družba pa je le neločljiv, od Boga posvečeni, od Kristusa v zakrament povišani krščansko-katoliški zakon!

Kako daleč od ideala ali vzora prave rodbine so pač socijalisti!

Kako resno in vzvišeno mislijo napr. ameriški slovenski socijalisti o zakonski zvezi in o enotnosti zakona ter rojstvu otrok, naj nam služi sledeči slučaj.

Pred par leti so bili nemški socijalisti na Pruskem v ostrem političnem boju z

vlado in da bi se maščevali nad vlado, so izdali oklič na socijalistične žene, naj več ne rode otrok, da ne bo dobil nemški cesar dovolj vojakov. In "Proletarec", evangelij naših socijalistov, je to idejo navdušeno pozdravil in na vse grlo odobral sklep nemških sodrugov.

Popolnoma drugačno stališče, diametralno nasprotno ravnokar omenjenemu pa je zavzel isti "Proletarec" letos o priliki evropske vojske.

Imel je namreč dolgi in sila duhoviti članek o klanju, kako da bo pomanjkovalo možkih po vojski, da pa bo veliko žen in deklet na razpolago, ženinov pa ne bo, ker jih bo krila hladna zemlja. Da bi torej najboljše bilo, da se vpelje mnogoženstvo, da bi se tako odpomoglo velikemu pomanjkanju ljudi.

Torej kakor veter potegne. Danes nič otrok, jutri mnogoženstvo z namenom, da se pomnoži število rojstev.

Tako govorijo in pišejo ljudje, ki hočejo veljati za silno modre in ki zidajo državo prihodnosti!

To so vam socijalni ekonomisti, to so vam državniki, da se Bogu smili!

Zakon in rodbino, ki je za vsako državo življenska potrebščina, smatrajo za navadno suknjo, ki se rano obleče, zvečer pa sleče, za plašč, ki se ga poljubno obrača po vetru; zakon smatrajo za navadno barantijo.

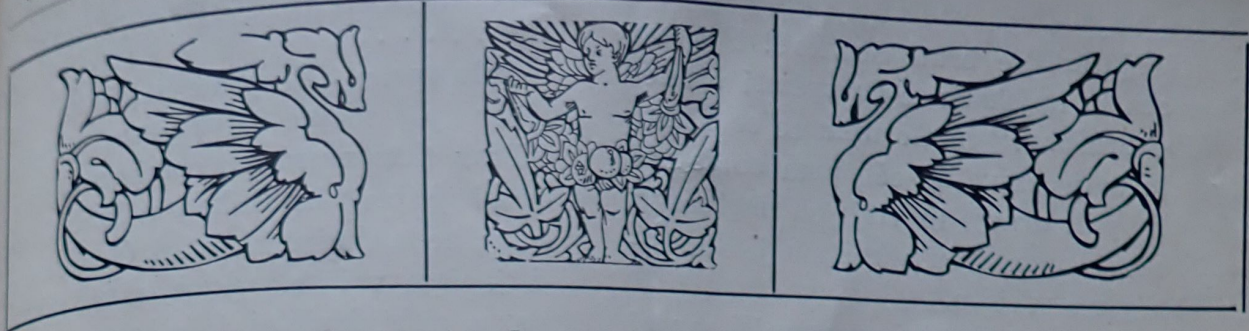
Pojdite se solit, vi rdeči državni zidarji in socijologi!

(Dalje prihodnič.)

Velikonočna spoved se je končala. Duhovni vodja K. S. K. J. je ukazal, da društva opravijo svojo dolžnost in se izkažejo njemu s tem, da mu pošljejo od spovednika ali župnika potrjeno izjavo, da so društveniki opravili svojo dolžnost. Vsaj tako smo razumeli njegov oglas. Z veliko napetostjo bomo čakali, kaj se bo ukrenilo s tistimi društvi, ki se ne bojo mogli izkazati ki so n. pr. sklenili, da se

društvo skupnega obhajila ne bo udeležilo, da se društvenikom samo "priporoča", da opravijo svojo dolžnost. Pri zadnji konvenciji se nam je toliko zagotavljalo, kako bo vse katoliško, kako bo Jednota sedaj šla strogo po zapovedih in duhu katoliške Cerkve, kar nas je silno veselilo. Upamo, da bo glavni odbor sedaj v dejanju pokazal, kar je tedaj trdil z besedo.

“Prevdari, predno združiš se na veke.”

V slabi družbi.

(Dalje).

Matilda je s tiho in vdano prijaznostjo sprejela svojega moža tisti večer, in temni oblak se je naglo umaknil z njegovega čela prikupljivi milobi solnčnega žarka, ki mu je zasijal iz oči njegove žene. Ob prijaznem pomenku sta povečerjala, in Matilda je potem predlagala, naj bi obiskala njene striše.

“Mati je bila tukaj”, je rekla, “in jaz sem ji obljubila, da prideva nocoj k njej, če nimaš še kakih nujnih opravkov.”

“Pravzaprav sem se namenil sniti nocoj z Matevžem Krvinom pri Drvinu”, ji odgovori Slavko skoro malodušno.

“Kako, z Matevžem Krvinom?” vzklikne žena ter pobledi kakor zid.

“Da, z Matevžem Krvinom! Zapisnikar je našega telovadnega društva, v katerega se hočem vpisati iz kupčijskih ozirov. Še nekaj drugih telovadcev pride danes k Drvinu. Krvin me v jutrajšni seji predlaga za člana, in zato moram danes k Drvinu.”

Pekoče solze zalijo Matildine, oči, in težak vzdih se ji izvije iz prs.

“Ali ti že spet ni kaj prav?” jo vpraša mož s trpkim usmevom.

“Nikakor ne, Slavko!” odgovori Matilda ihte.

“Vendar bi mi bilo ljubše, da bi me pospremil k starišem.”

“No, če ni nič drugega, potem si pa kar otri solze, Matilda!” de Vodnik mehkeje.

“Telega veselja ti ne maram izpriditi. Pospremim te do praga vaše hiše, odtam stopim naglo k Drvinu, opravim tam vse potrebno, potem pa se vrnem k tvojim starišem. Ali si zadovoljna s tem?”

“Pa si vendarle dober Slavko!” mu odgovori žena smehljaje.

Kmalu po teh besedah sta jo krenila proti stanovanju Matildinih starišev. Ko sta dospela pred vrata, se poslovila Slavko za kratek čas od Matilde. “Vrnem se najkasneje čez pol ure”, še reče mož ter jo mahne proti krčmi.

V veži pride oče svoji hčeri naproti, jo pozdravi presrečno ter pridene: “Prihajš-li sama? — Slavko je bil vendar pred vrati s tabo!”

“Še neko pot ima nocoj, a se kmalu vrne”, ga izgovorja Matilda. “Bodi prijazen z njim! Z lepo besedo se ga kaj lahko pridobi, a neprijaznost ga razdraži ter ga nam lahko oduri popolnoma. Poznam ga prav dobro”.

Kovač prikina molče ter odide z Matildo roko v roki proti veliki sobi. Nenadoma pa obstane zadržavši tudi Matildo, kateri pogleda resno v oči rekoč: “Še nekaj bi rad izvedel od tebe, Matilda! Povej mi namreč, kam je šel nocoj Slavko?”

“K Drvinu!”

“K Drvinu?! Odkdaj pa zahaja tja, kjer se vsak večer zbirajo najhujši sovražniki katoliške vere, bratci framazonske lože in enaka sodrga ter se zasede včasitja do polnoči in še čez ob vrčih penečega se piva.”

“Danes je prvič govoril o tem. Tam se snide z zapisnikarjem telovadnega društva, s stavecem Matevžem Krvinom, ki ga jutri predloži seji za sprejem v telovadno društvo.”

“S tem se tudi že shaja, s tem nesrečnim človekom, ki je še pred nadavnim napadal v svojem predavanju papeža in celo katoliško cerkev ter jo obrekoval in bla-

til na najpodlejši način? S tem Krvinom se torej tudi že brati Slavko?! Po tem izzivaču in hujskaču se da vpisati v telovadno društvo?" in Gorniku so se kakor goreče oglje zasvetile oči, prsa so se mu jela dvigati urneje in višje ob naglem in globokem sopenju, in obraz mu je kar zažehnel jezne rdečice.

"Nikar ga ne obsojaj preostro!" zaprosi hči z grozno bojaznijo v srcu. "Saj dela to zgolj iz kupčijskih ozirrov."

"Kupčija gor, kupčija dol!" zagrmi očee silno jezno. "Na tak način mi ne bo delal kupčij, če hoče, da si ostaneva prijatelja. Meni je sicer vseeno, za koga dela Slavko. Tudi jaz ne vprašujem svojih strank po njihovi veri. Toda kot moj zet bi moral videti, da ne morem gledati mirno, če se brati z ljudmi, katerim se izogne vsak spodoben človek že oddaleč. Da, to bi moral in mora videti! Zdaj pa pojdiva k materi!"

In stopila sta v sobo. Gospa Ana je slišala skozi samo priprta vrata vsako besedo njenega razgovora v veži. Zato je jela takoj pomirjevati svojega moža in tolažiti svojo hčer. Tako je ginevala ura za uro, a Slavka le ni hotelo biti. Okoli desetih se ga niso več nadejali. In že je hotel Gornik sam spremiti Matildo do doma, kar se nenadoma in naglo odpro vrata, in mladi zet stopi trdih korakov v sobo. Tedaj mu veselo pohiti njegova žena nasproti.

"Delj sem se zamotil, kakor sem mislil," de Slavko odzavšči se hladno pozdravu svojega tasta in tašče. "Dobro je pa le, če se pride tuintam nekoliko med ljudi. Kajti marsikaj se lahko izve med njimi, česar se ni vedelo prej."

Po teh besedah sede poleg Matilde.

Gornik ošine tedaj svojega zeta z ostrim pogledom ter de s prisiljeno mirnostjo: "Tvoje besede so silno temne, Slavko!"

"Mati jih utegne umeti bolje", pripomni ta pomenljivo.

Gospa Ana se je delala, kakor bi ne bila občutila strupene osti, ki je bila namenjena nanjo v Slavkovi govorici. Zato je izpregovorila povsem mirno in prijazno:

"Meniš-li morda tisto neumno besedičenje . . . ."

"Da, prav tiste podle laži imam v mislih", jo prekine Slavko zelo razburjen. "Prav tisto nesramno obrekovanje, ki se je izleglo na 'katoliškem griču'. Ničesar napačnega si nimam očitati. Če sem šel zadnje čase večkrat zdoma, nisem bil nikdar v slabi družini, in o kakem pijančevanju ne more biti niti govora!"

"O družbi, v katero zahajaš v zadnjem času, so ljudje zelo različnega mnenja. Govorice o pijančevanju, vkolikor se to tiče tebe, so pa vsekakor izvite iz trte in popolnoma neresnične," meni Gornik.

"Da, to lahko dokažem jaz," vzklikne vneto Matilda ter se pomakne bliže svojemu možu. "Slavko je prihajal vsakopet čisto trezen domov."

"In ta slaba družba, s katero se shajam, obstoja iz najuglednejših mož našega mesta", povzame spet Slavko besedo. "Seveda pa niso katoličani", skonča s trpkim usmevom.

Tu plane Gornik pokonci. Obraz mu drgeta silne razburjenosti, v njegovih očeh plamti teman ogenj, in košate obrvi se mu zježe grozeče. "Še nikoli ti nisem očitil ničesar v tem oziru", prične razkačeni mož dušič svojo veliko jezo. "Ali s takimi zbadljivimi besedami ne hodi pred me, Slavko! — Počakaj, da izgovorim vse," zavpije jezno nad mladim možem, ki je istotako vstal s svojega sedeža ter stopil bledega obraza pred svoga tasta. "Vpričo našega župnika si se zavezal pred Bogom, da hočeš spoštovati verske nazore in katoliško mišljenje svoje žene in jih nikoli ne zasmehovati vedoma in namenoma. Nadalje si tudi — nisem še gotov, Slavko! — Nadalje si tudi prisegel, da hočeš biti zvest zaščitnik svoje Matilde."

"Se mar nisem tudi držal te svoje prisege doslej?!" seže Slavko svojemu tastu v besedo.

"Po tvoje mogoče", mu odgovori Gornik. "Po mojih mislih pa bi se moral izogibati ljudi ki sovražijo naju in tvojo ženo radi naše vere. Žaliti bi te morale besede vinskih bratcev v Drvinovi beznici,

Junij, 1915.

katereh usta so polna zagrizenosti, zlobnosti, sovraštva in zaničevanja katoliške vere. Le bodi tiho, Slavko! Še predobro vem, kaj vse se godi v takih družčinah. Kdor je med volkovi in ne rjove z njimi, ne more odnesti cele kože iz njihove srede. In če hočeš imeti te zaničevalce naše vere za svoje prijatelje, se ujemaš z njimi ter

“Kar sem obljubil ob poroki, sem doslej izpolnjeval vestno in točno. Če se drugi vpričo mene hudujejo, razvnemajo in izrekajo proti tej ali oni veri, ali pa razmotrivajo kako drugo javno vprašanje, me to prav čisto nič ne briga. In če, planejo nad katoličane, ne vidim v tem še nikakšnega žaljenja svoje žene, katere si ne dam obre

Sv. Anton Paduanski.

živiš v njihovi sredini, potem je le tvoja krivda, da se te prišteva mednje. Ker ova zašla že na to polje, mi je najljubše, da se pogovoriva o tem dodobra. Zdaj pa govori ti!”
 “Mojega početja mi ni treba opravičevati,” reče nato Vodnik skoro zadirčno.

kovati na noben način. Ne smete pa misliti, dragi tast, da si dam omejevati osebno prostost, ker sem se slučajno oženil v katoliški družini. Ne,” nadaljuje s čedalje večjo trpkostjo, “ne dam si predpisovati, s kom naj občujem. Skrbim za svojo ženo, se posvečam z vso vneto svo-

ji obrti, sem delaven in trezen, poleg tega pa ne trpim nikakšnega jerobstva nad sabo, niti ne maram, da bi se me obrekovalo."

"Potem moram pa tudi jaz izpregovoriti nekaj besed", de mati Ana, ki je doslej molče poslušala besedno svajo med razjarnenima možema." Če misliš tisto neumno klepetanje, ki mi ga je natvezila stara Lena, če meniš torej, da so si ga izmislili katoličani, potem se pa prav temeljito motiš. Če že hočeš na vsak način vedeti Slavko, kdo je prvi raznesel tisto govorico o nočnem popivanju pri Drvinu, potem ti povem, da je bil to Strehovec in nihče drugi."

"Dobro vem, tašča, da je ta moj sovražnik! Ali iz zanesljivega vira sem izvedel, da izhaja to podlo besedičenje iz hudobnih ust tukaj na tem griču."

"Naj bo temu tako, ali tako," poseže sedaj Gornik vmes, "hudobnih klepetulj ne manjka nikoder — niti tukaj na griču, niti v mestu. Zato nas to prazno gobezdanje prav nič ne briga. Ali nekaj povsem drugega je tvoje bratenje z ložo in tistim telovadnim društvom. Menda še nisi pozabil, Slavko, kdo ti je pridobil prvih in najboljših naročil, in gotovo ti ni bila taka sila potem, da bi si bil moral iskati novih pri Drvinu in njihovih pajdaših. Kajti dobro delo se hvali samo. In prav tako se tudi priporoča samo. Če ve

ta ali oni loževce ali telovadce, da bo pri tebi najboljše postrežen, pride gotovo k tebi popolnoma iz lastnega nagiba. Tistih par drobtinic, ki padejo z loževske mize, se mora po mojem mnenju presneto drago plačati."

"O tem ima pač vsakdo svoje mnenje" odvrne Slavko. "Meni se zdi najumestnejše, da pustimo to zadevo v miru zazdaj. Dvigniva se, Matilda! Kajti kasno je že, in jutri imam mnogo posla."

Mlada žena vstane ter odide z materjo v sosedno sobo po klobuk in ogrinjačo. Ko se zapro vrata za njima, stopi Slavko k svojemu tastu mu ponudi roko ter reče: "O tem, kar Vam ni všeč na meni, se pomeniva drugopot. Zdaj pa naj se ne ločiva v jezi!"

Gornik mu je prav rad segel v roko ter mu odvrnil prijazno: "Tako je prav, Slavko! To hočeva prerešetati pozneje prav do dna. Vselej pa hočeva biti odkritosrčna drug drugemu."

Prav tedaj se povrnela ženski ter zagledala kar najradostneje presenečeni spoprijaznjena moška v roki. Presrečno slovo je skončalo nekaj časa tako buren večer, in Matilda si ni mogla kaj, da bi ne bila zašepetala materi na uho: "Slavko je vendarle zelo dobrega srca. Da, jaz ga poznam najbolje."

(Dalje prihodnjič.)

Veliko plačilo za malo uslugo.

Imeli smo sv. misijon v I. — tako pripoveduje nek misijonar. Ljudstvo je marljivo prihajalo k pridigam večer za večerom, jutro za jutrom. Spovednice so bile oblegane skoro cele zadnje dni. Prihajali so celo taki, ki že leta in leta niso bili pri spovedi, ki so popolnoma že pozabili na vse in se popolnoma izročili grehu. Bil je čas izvanrednih milosti, kakor navadno vsak misijon.

V soboto večer smo imeli Marijansko pobožnost, ko se je cela župnija posvetila var-

stvu in skrbi nebeške Matere Marije. Otrociči so se zbrali krog Marijine podobe, ljudstvo je pokleknilo skupaj z duhovščino in obljubilo ljubezen nebeški Kraljici za celo prihodnje življenje.

Po pobožnosti smo šli duhovniki v spovednice, kjer smo sedeli skoraj do polnoči. Ko sem skončal spovedi, grem iz spovednice. Toda v zadnji klopi opazim postaraneža moža, ki se mi je zdel, kakor bi hotel iti k spovednici. Morda se bije v sreču tega človeka hud boj med dobrim in hudim

Junij, 1915.

in se siromak ne more odločiti. Morda mu treba pomoči. Zaupno pogledam na tabernakelj in na kip nebeške Matere Marije in vzdihnem za usmiljenje ter stopim k spovednici. Mož vstane. Takoj grem k nje-mu.

— Hočete iti k spovedi?

— Da, oče! pravi starček. Pogledam ga v oči. Da, zadel sem. Plašne, solzne oči prestrašene poteze obraza so povedale vse. Mož je moral zvojevati v svojem srcu pravkar težak boj sam seboj, da se je slednjič odločil, da gre k spovedi.

— Toda, oče, slabo slišim!

— Dobro, pojdiva v zakristijo.

V zakristiji hočem sestiti za spovedno mrežo, da bi poslušal sv. spoved. Toda možiček me prime za roko. “Častiti oče, poslušajte me najprej . . . .” naprej ni mogel. Solze so se ubogemu starčku vtilile po licu, kakor v potoku. Ko se je malo premagal, nadaljuje: “Velik grešnik sem. Že dvainštirideset let nisem bil pri spovedi. Več kot trideset let sem preživel v divjem zakonu. V cerkvi pa že gotovo 35 let nisem bil. Doma sem bil rudar. Tam me je prvič pobilo. Bila je razstrelba v jami. Vsi moji tovariši so bili pobiti, le jaz sem ostal pri življenju, dasi težko ranjen. V Ameriki sem nadaljeval slabo življenje. Tu sem se še trikrat ponesrečil. Pa vselej sem na čuden način ušel smrti. Ko sem zvedel o misijonu, sem šel pretekli torek večer pogledat iz radovednosti, kaj se prav za prav godi pri misijonu. Vest se mi je zbudila. Vendar nisem šel več v cerkev.

— Človek moj, — mu pravim, — Vi ste imeli izvanredno milost, katerej se čudim.

— Da, oče, tudi jaz se čudim, kako je Bog dober do mene. V tolikih smrtnih nevarnostih sem bil, pa sem vendar še živ.

— Pa ste morali imeti kaj posebnega na sebi, da Vas je ohranilo?

— Da, imel sem! In tega sem se zavedel že le danes zvečer. Slišal sem Vašo pridigo, kako Marija skrbi za onega, ki se je izročil njenemu varstvu in ga varuje več-

nega pogubljenja. Jaz sem zgubil svojo mater, ko sem bil 12 let star. Ko je mati čutila, da ne bo več dolgo, spominjam se še prav dobro, vzela me je seboj in odšla sva na božjo pot k Mariji. Ko sva opravila svojo pobožnost, sv. zakramente, predno sva šla domov, tedaj me je vzela moja mati pred Marijin oltar. Bila sva prav sama v cerkvi. Pokleknila sva pred Marijin oltar in tedaj je mati glasno zaihtela. Nisem tedaj razumel njenih solz. Danes jih razumem. Ko se je malo pomirila, pritisne me z eno roko k sebi, kakor bi se bala, da ji uidem, z drugo mi pa pokaže na Marijino sliko.

— Otročiček moj, — mi je rekla, — jaz ne bom več dolgo. Čutim, da bom . . . — jok ji je zadušil besedo.

— Ostal boš sam na tem svetu kot sirota brez matere . . . . Vnovič ji je jok pretrgal besedo. Toda bojim se za te. Kaj boš počel kot sirota? Zato ti pa danes dajem tole Mater. Vidiš, od danes naprej jaz nisem več tvoja mati, ampak tale, Marija. Ljubi jo, kot si mene! Zatekaj se k nji, kakor si se k meni v vsaki stiski. Zlasti te pa sedajle tu pred tem oltarjem prosim, otročiček moj, obljubi mi, da boš vsaki večer skozi celo življenje zmolil vsaj eno Češčeno Marijo! Boš?

— Da, Mati!

In dvigniti sem moral tri prste in priseci Mariji, da bom to vršil do smrti. Nisem sicer razumel, zakaj bi to bilo tolike važnosti za me, da me mati toliko prosi za to malenkost. Danes razumem. Prepričan sem, da se moram samo tej “malenkosti” zahvaliti, da še nisen tam, kamor sem si že dolgo zaslužil. Odločen sem bil, da se sv. misijona nikakor ne udeležim, zlasti, da k spovedi nikakor ne bom šel. Toda, ko sem videl danes zvečer te otročiče klečati okrog Marijine podobe, stopil mi je spomin na mojo mater in na mojo obljubo pred Marijino podobo tako živo pred očmi, da sem bil premagan. Solze si se mi udrle po licu in zjokal sem se kakor otrok. Res nisem prav vsaki dan spo'nil te svoje obljube. Velikokrat sem pozabil. — Vendar pa lahko rečem, da sem večinoma vsaki

večer zmolil to "Češčeno Marijo". — In, častiti oče, prosim, imejte usmiljenje z menoj! — —

— O Marija, kako skrbna mati si vseh,

ki se Tebi izročajo, sem vskliknil vesel in sedel za mrežo in poslušal žalostno povest zgubljenega sina in vlival v pekoče srčne rane olja sladkega tolažila.

Ameriški Slovenci, kaj hočemo?

Rojakom v resen prevdarek spisal

A. Tomec.

KAJ HOČEMO?

Sedaj je za nas, amer. Slovence, tako resen in velevažen čas, da se moramo vprašati z vso resnostjo: Ameriški Slovenci, kaj hočemo? Kajti tako, kakor je šlo doslej, ne sme in ne more več dalje, če hočemo, da si ohranimo svoj obstanek.

Zato kličem vsem: Vzdromite se vendar že enkrat iz odrevenelosti in spanja! Ako gremo še nadalje po stari poti, potem vemo natanko, kakšna usoda nas čaka.

Če krenemo na ono pot, ki jo nam kažejo brezverci, naši nesrečni odpadniki, hitimo naravnost v naročje prepada, in slovenski narod bo prenehal biti.

Dve poti imamo torej na izbero. Na eno nas kliče Bog, cerkev in duhovniki, na drugo pa satan in njegovi hlapci. Ako si izvolimo pot, na katero nas vabi Bog, cerkev in duhovniki, če nastopimo pot svete vere, razsvetljeno z lučjo božje resnice in modrosti, ki so je sami blažilni nauki in zanesljiva navodila za srečno in zadovoljno življenje, si izvolimo luč, rešitev srečo, življenje, obstanek, če pa krenemo po poti nevere, zagazimo v temo, nesrečo, pogubo, smrt.

Potentakem ne moremo računati na boljšo bodočnost svojega naroda, če se ne zganemo ter ne začnemo živeti povsem novega življenja. In kakšno naj bo to novo življenje?! Temu je prav lahko od-

govoriti. Kajti na dlani imamo cel odgovor. Dozdaj se je ukrepalo in iskalo leka v liberalizmu in socializmu za pogubonosno rak — rano, ki nam izpodjeda korenine nasega naroda. Toda brezuspešno je bilo vse to prizadevanje. Narod čedalje bolj gine in nira. Glavno besedo nad našim narodom v Ameriki so imeli doslej samo taki ljudje, ki so ga hoteli rešiti samo z nevero in brezverstvom. In kaj so dosegli? Kakor nam kažejo izkušnje in žalostni slučajji, je bilo vse njihovo prizadevanje zaman. In temu se ne smemo prav nič čuditi. Kajti sam božji sin Jezus Krist je prišel iz nebes na zemljo prižgat luč svete vere v blato pogreznjenemu človeštvu, da ga tako reši in dvigne iz smrdljive mlake umazane propalosti, a nekateri naši modrijani kljubujejo tej luči ter hočejo reševati naš narod po poti, popolnoma nasprotni Kristovim naukom. Zato zaključujemo čisto logično ta dokaz, če pravimo in trdimo, da privede reševanje, nasprotno naukom svete vere, naš narod čisto sigurno do prepada.

In mi naj mirno gledamo, kako mrevarijo razni propadli ljudje z našim narodom? Ali naj tako posredno sodelujemo ob tem pogubonosnem delovanju brezvestnih koristolovcev in vetrujakov?! Ne in stokrat ne! Nečemo biti njegovi in obenem svoji lastni rablji. Kdor ima le še

Junij, 1915.

trohico ljubezni do svojega naroda, naj gre
armo in neustrašno na delo za njegovo re-
šitev!

KAJ NAJ STORIMO?

Dne 11. avgusta 1914. smo ustanovili v
Chicago "Zvezo slovenskih katoličanov v
Ameriki".

Namen te zveze je združenje vseh poš-
tenih Slovencev v Ameriki v močno fa-
lango.

To je bil velepomemben dan za naš na-
rod! Hvala Bogu, začetek je storjen in
kvas postavljen! Vsajeno je mlado dre-
vesce, ki naj sčasoma zraste v mogočno
in košato drevo, pod čegar okriljem naj
bi se zbirali vsi pošteno misleči Slovenci
v Ameriki. Zato pa ga negujmo z vso
skrbnostjo, da se tem lepše razvija ter
čimprej doraste do popolnosti. Novo živ-
ljenje naj se prične med nami! Poleže naj
se vihar medsebojnega sovraštva in pre-
pira! Pozabljena naj bodo vsa stara žal-
ljenja, in odpustimo blagodušno drug dru-
gemu iz ljubezni do naroda in v prid skup-
nemu blagru! Združimo se ter otmimo svoj
čolnič! Pohitimo vsi na delo, kjer delaj-
mo pogumno, vztrajno, previdno, modro
in nesebično! Agitirajmo za svojo mlado
organizacijo ter poučujmo narod potom
dobrih katoliških listov, knjig, govorov in
predavanj! Podpirajmo in širimo katoliš-
ki tisk s pisanjem in denarjem! Razga-
njajmo temo nevednosti, zmot in napač-
nega mnenja. Skrbimo in delajmo ne-
ugnano na to, da naš narod izpregleda in
izpozna resnico. Potem pa naj sodi sam
ter se odloči sam, za kar hoče. Mi ne ma-
ramo siliti naroda za to ali ono naziranje.
Pri nas ima vsakdo prosto voljo. Mi hoče-
mo samo poskrbeti, da narod izve vse ta-
ko, kakor je v resnici. Saj le potem ve,
kaj mu je sprejeti in kaj zavreči. In to
ni naša stvar, ampak njegova. Mi hoče-
mo le paziti, da ne bo pri tem ogoljufan
in prevaran. Neprestano hočemo gledati
ta prste vsakršnim izkoriščevalcem, ki jim
je edinole na gmotnem zaslužku, a za mo-
ralne posledice svojega kvarljivega delo-
vanja se ne brigajo.

Za to pa vsi pošteni Slovenci na delo!
Brez obotavljanja, cincanja in omahova-
nja! Nesebično in plemenito delo je to, in
Bog vsikdar blagoslavlja nesebičnost in
plemenitost!

KAKO NAJ DELAMO?

Vse naše delovanje mora biti preplete-
no s trakom ljubezni. Kajti ljubezen pre-
more vse. Kjer se ne da doseči uspehov,
tam je ves trud strogosti zaman. Napake
je treba grajati in zmote obsojati odločno,
ali vendar se mora v tej odločnosti zrea-
liti prijaznost in blagohotnost. Tisti, če-
gar napake grajamo, mora izpoznati v
tem grajanju, da ga kot človeka ne zani-
čujemo, ampak da ga le zato svarimo, ker
ga ljubimo ter mu želimo le dobro. Naša
kritika naj bo premišljena, modra, mirna,
dostojna in obzirna. Naše svarjenje naj
ne bo povelje, ampak prijazno in dobro-
hotno nasvetovanje, mehko in milo. Gleda-
ti moramo nato, da ob svarjenju pridobimo
nasprotnika zase in svoje nazore. Kajti za-
dirčnost in osornost ne pridobiva, ampak
odbija. Skrbeti moramo za to, da nas lju-
dje izpoznajo za svoje prijatelje, in ne za
ostre in stroge sodnike.

Nadalje se moramo naučiti voditi in
učiti druge, če hočemo delovati uspešno
za ljudski blagor. To pa dosežemo naj-
bolje s tem, da bomo sami delali tako, ka-
kor učimo druge. Svetiti moramo z last-
nimi dobrimi zgledi. Zato naj začne vsak-
do najprej pri samem sebi.

Kadar nas naši nasprotniki zlobno in
krivično napadejo, sovražijo in kruto žal-
lijo, jih mi ne smemo enako napasti.
sovražiti in žaliti, ne smemo jim povrače-
vati hudo s hudim, ampak moramo ravnati
ravno nasprotno. Tako jih bomo prej
in lažje premagali ter jih pridobili zase.
Kajti tako nam ne bodo mogli očitati, da
smo prav taki kakor naši nasprotniki, da
smo sami zabavljachi in razdiraleci miru.

Vso odločnost, vso strogost in brezob-
zirnost smemo naperiti proti pogubonos-
nemu delovanju, blodnjam in krivim na-
ukom svojih nasprotnikov, kakor bi se bo-
rili proti samemu satanu. Nastopajmo
proti njim bojvito, ali to pa ne kot proti

svojemu bližnjemu, ker kot take jih moramo ljubiti, čeprav so naši sovražniki, pač pa kot proti škodljivcem, pohujševalcem in zapeljivcem našega naroda, kot proti krivim prerokom in satanovim hlapcem. Nedotaknjene pa naj bodo pri tem vse njihove zasebne zadeve, njihove osebne napake in slabosti, in nedotaknjeno vse, kar nima opravka z njihovim delovanjem, sovražnim veri in narodu škodljivim. Torej ne proti njim samim, marveč proti njihovemu pogubnemu delovanju, njihovim blodnjam, njihovim krivim naukom in načelom mora biti naperjen ves naš boj. Naše načelo naj bo: Ljubimo vse ljudi in jih spoštujemo, ne prizadejajmo nikomur nič hudega in mu želimo vedno le dobro, neizprosen boj pa bojujmo proti laži, krivici, zmotam, zlobi in hudobiji, nevednosti in neveri. Proti temu se borimo brezobzirno neglede ne nalevo in ne nadesno. Laži, krivici, hinavščini zaplotništvu, zmotam, zlobi in hudobiji ne bene milosti!

Naše delo mora biti prepletено z ljubeznijo, kakor smo že omenili, a naš boj mora biti neizprosen in odločen. Ljubezen hočemo gojiti do resnice ki jo naši nasprotniki pačijo in potvarjajo ter to potvoro drago prodajajo našemu narodu kot čisto resnico, ljubezen do pravice, ki jo preganjajo in teptajo, ljubezen do bližnjega, katerega hočejo oropati najdražjega zaklada, svete vere, ljubezen do naroda, katerega slepe in varajo s svojimi blodnimi nauki, brezverstvom in brezboštvom, pehajo v bedo in prepad. Razgaliti pa hočemo laži, katere sejejo naši nasprotniki, preganjati krivico odločno braniti vero pred napadi naših nasprotnikov ter razganjati temne oblake zmot in blodenj, ki se vale nad obzorjem našega naroda.

Naši nasprotniki so prav pridni in vztrajni delavci na svoji plevelni njivi, bojeviti v boju proti nam, da je nas pravici lahko sram pred njimi. Zato pa vstanimo enkrat tudi mi ter se jim postavimo porobu! Nič ne de, če zakriče, da kalimo mir Saj so ga sami izkazili. In ravno zato, ker nimamo miru pred njimi, si ga hočemo priboriti.

Naše delo pa naj bo plemenito in blago, naš boj sicer odločen in neizprosen, a pravičen, dostojen in svet boj za naše najdražje svetinje!

— o —
NAŠA POLEMIKA.

Naša polemika z našimi nasprotniki ne sme biti nikdar sirova, nedostojna in nespodobna, osebna. Nikdar naj se ne tika stvari, ki ne sodijo v stvarno politiko. Naša politika ne sme biti osebno žaljiva, kar se žal večkrat dogaja. Naj bo sicer ostra, a vsikdar vsem pravična, prepričevalna in predvsem pa stvarna. Kadar polemizujemo z nasprotnikom, ne smemo gledati na to, kako bi hujše prijeli nasprotnika, kako občutnejše lopnili po njem, kako ga hujše užalili, kako bi se maščevalnejše znesli nad njim, čeprav bi vse to prav pošteno zaslužil, ampak nam mora biti vselej prva in glavna stvar, da ga prepričamo z mirno in prepričevalno besedo, da je v zmoti, ter mu dokažemo z dejstvi resničnost svojih trditev in neresničnost in napačnost njegovih nazorov. Na tak in samo na tak način privedemo svojega nasprotnika do izpoznanja čiste resnice, če nam je protiven in nasproten vsled svoje nevednosti in blodnje, ali pa vsled prevare drugih. Če pa nas napade naš nasprotnik iz same zlobnosti, če o nas laže ter nas obrekuje pokrivem, nas hoče le očrniti pred svetom iz samopašnih namenov ter hinavsko zavija resnico, tedaj zahteva naša dolžnost in ljubezen do resnice, da se postavimo takim obrekovanjem in podlegmu potvarjanju resnice porobu ter razkrinkamo podleža in predrzneža z vso odločnostjo pred svetom kot lažnika, obrekovaleca in tatu dobrega imena. Seveda pa se moramo pri tem zavračevanju držati vedno in povsod mej dostojnosti in pravičnosti. Nikakor ne smemo nasprotniku tako povračevati, kakor je nam on posodil. Sami sebe smo dolžni zagovarjati ter stvarno zavriniti vsa tozadevna napadanja, ali njegovih napak in slabosti, njegovih grehov in zasebnih zadev ne smemo vlačiti na dan ter jih porabiti v svojo obrambo. Treba nam je le razkrinkati in

Junij, 1915.

razgaliti z jasnimi dokazi nasprotnikovo
obobo, lažnjivost obrekovanje, hinavščino,
nepopolnost in škodoželjnost, katere se pos-
tavlja v svojem umazanem in nizkotnem
svoju proti nam.

Če se bojujemo proti svojemu naspro-
tniku tako, kakor se on proti nam, ako je
naša obramba prav taka, kakor je nas-
protnikov napad, potem nam marsikdo ne
bo vrjel, da smo pokriveni napadeni. Pač
pa bo nas smatral za takšne, kakršni je
naš naprotnik, če ne še za slabše. Na-
sprotno pa, če ožigosamo samo to, s če-
mer nas je napadel nasprotnik, bo lahko
izpoznal vsak pošten in rabsoden človek,
da smo bili samo zlobno in krivično napa-
deni, izpoznal našo nedolžnost in nasprot-
nikovo krivičnost.

Prav tako moramo postopati s svojimi
nasprotniki, kadar napadejo našo vero,
naše versko prepričanje, verske resnice
in naša katoliška načela. Te je treba še
posebno do pičice razkrinkati pred naro-
dom, da ga ne zalote nepripravljenega ter
ga ne okužijo s svojim brezverskim in
brezbožnim duhom. Takega sovražnika je
treba razvpiti kot steklega psa, kakor pra-
vi sv. Frančišek Saleški v svoji Filoteji.

Kakšna pa je navadno naša polemika?
Drug se spravi na drugega, kar brez pe-
sebnega načrta, in brez vsakršnih stvarnih
dokazov se potem lasata po časopisju. Oči-
tata si vse mogoče in nemogoče. Nazadnje
pa se ne ve, kdo ima pravico in resnico na
svoji strani. Oprala se nista, ampak še
bolj umazala pred svetom. Noben izmed
njiju ni prišel do pravega izpoznanja, pač
pa se je raznetilo še večje sovraštvo in
prepír. To je zelo slabo; za narod škodljivo
in kvarljivo. Taka polemika je napač-
na. Nasprotnikovih napak in slabosti ni
treba raznašati, čeprav bi jih bil poln. Le
taka polemika bi bila med nami koristna
in uspešna, takšna pa, kakršno se lahko
zapazi vsak dan po naših časopisih, na-
vadno vedno več škoduje, kakor pa hasne.

**ETALIŠČE KATOLIŠKEGA
DUHOVNIKA.**

Na svetu ga ni stanu, katerega bi
bolj sovražili in črtili naši socijalisti svo-

bodomiselei in zaslepljeni polovičarji,
kakor je ravno duhovski stan. Zakaj pa?
Ali so morda vsi duhovniki tako slabi, da
zasluži cel stan grajo, obsojanje in pre-
ganjanje? Ne, niso vsi duhovniki slabi in
napačni, ampak le malo je število takih
med njimi, kojih življenje bi bilo obsoja-
nja vredno. In naj potem trpi radi teh cel
duhovski stan? Ali naj se radi enega kri-
vega duhovnika kaznuje kar cel tisoč ne-
dolžnih svečnikov katoliške cerkve?! O
svet, kje je tvoja pravičnost?!

Resnica je, da niso vsi duhovniki taki,
kakršni bi morali biti, to pa iz enostavne-
ga razloga, ker niso angeli, ampak lju-
dje, podvrženi vsem človeškim slabostim,
kakor smo vsi drugi. In to je prav in dob-
ro za nas. Če bi bil duhovnik angel, kdo
bi si pa potem upal predenj, mu razkriti
svoje najskrivnejše grehe, mu razgaliti
svoje dušne rane ter mu razodeti vse taj-
nosti svojega srca?!

Res je, da se dobi med duhovništvom
osebe, ki ne delajo časti svojemu stanu.
Saj je bil celo med dvanajsterimi apostoli
človek, ki je izdal Krista, svojega učeni-
ka. Ali celo taki so še angeli v primeri s
tem, kar očitajo in podtikajo nasprotniki
duhovništvu.

Sploh pa ne bomo mi dajali odgovora
za pregreške svojih duhovnikov, pač pa
ga bodo morali duhovniki kot naši dušni
pastirji za nas. Zato se naj nikar ne bri-
gajmo za zasebno življenje svojega duhov-
nika, pač pa izpolnimo vse njegove nauke
ter jih sprejemajmo od njega ne kot od
človeka, ampak kot od poslanca božjega
in oznanjevalca krščanskih resnic. Duhov-
nik se bo odgovarjal pred božjim sodni-
kom, kako je izpolnoval svoje dolžnosti
kot navaden človek in kot dušni pastir
med nami, mi pa, kako smo izpolnovali to,
kar nas je učil naš dušni pastir.

Sicer se pa ne sovraži duhovnikovih sla-
bosti, napak in ne njegovih grehov, ampak
vera je tisto zlo, vsled česar se tako silno
napada, sovraži in preganja duhovništvo,
ki je v najtesnejši zvezi z vero. Naj je
duhovnik še tak grešnik, ga kljub temu ne
morejo napadati radi njegovega grešnega
življenja, saj jim vendar ni greh prav nič,

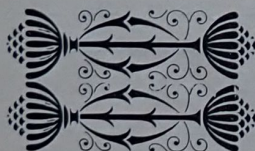
saj ne verujejo v posmrtno življenje, ne v nebesa, ne v pekel, ne v vice in tudi ne v Boga. Naprostniki katoliške misli mrze in črte duhovnika za to, ker je božji namestnik, ker obstoja njegov poklic in njegova služba v oznanjevanju božjih in cerkvenih zapovedi. To vse pa mrze nasprotniki naše vere. In kdor vse to sovraži, kar duhovnik uči in dannadan oznanuje, je je povsem naravno, da sovraži obenem tudi duhovnika.

Torej ne napake naših duhovnikov, ampak to, kar on uči in oznanuje, je glavni vzrok, da se preganja in sovraži duhovski stan. Bog, Njegov sveti nauk, evangelij in sveta vera je pravi in edini povod sovraštva do duhovskega stanu. In to je tudi, kar ne ugaja pokvarjenemu in pō-

pačnemu človeškemu sreću.

Katoliški duhovnik je v splošnem naš največji dobrotnik,, in že njegov stan sam je velikanska žrtev ljubezni do bližnjega. Saj nas spremlja na celi poti našega življenja, od zibelke do groba, od rojstva do smrti. Duhovnik daruje Bogu nekravno daritev za nas, nam deli svete zakramente, poučuje nevedne, tolaži žalostne izpodbuja in navdušuje malosrčne ter zdravi bolna srca. Če ti ne more več pomagati cel svet, duhovnik ti pomaga in prav svetuje. K njemu se lahko obrneš v vseh svojih zadevah z vsem zaupanjem. Kajti vsikdar te bo sprejel z očetovsko ljubeznijo ter pomagal z dobrim svetom in tolažilno besedo.

(Dalje prihodnjič.)

SLOVENSKO DEKLE.

New York, N. Y. — Naš tamburaški klub "Slovenka" vrlo dobro napreduje. Sedaj, ko je konec slamnikarske sezone imajo dekleta veliko časa vaditi se na tambure. Društveno življenje se je oživilo z novo navdušenostjo.

Pri zadnji seji 23. majnika, se je sprožila krasna misel, da bi se tam. kl. "Slovenka" pretvoril v pravo izobraževalno dekliško društvo, ki bi imelo za sedaj dva oddelka, in sicer tamburaški in šivalni odsek.

Kakor vemo, ima naša New Yorška naselbina veliko deklet, zavednih, bistroumnih Slovenk, ki so zmožne in tudi pripravljene podpirati vsako dobro stvar. Treba je samo sprožiti dobro misel, in takoj gredo na delo. Tamburašie imamo lepo število v našem krogu, a s tem me nismo zadovoljne. Pridobiti moramo tudi one, ki za godbo nimajo niti talenta, niti veselja; zato smo z navdušenostjo pozdravile prekoristno misel za odsek ročnih del.

Namen tega novega šivalnega oddelka bi bil, seznaniti naša dekleta z lepo umetnostjo ročnih del, kakor šivanjem, vezanjem, zankanjem, pletenjem, kvačkanjem in vsemi drugimi koristnimi in lepimi deli.

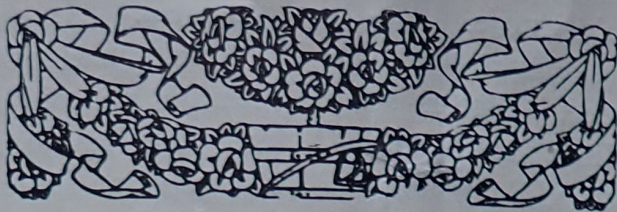
Nam ženskam je takorekoč prirojeno, da ljubimo vse lepe stvari, zlasti cenimo ročne izdelke. Ker nam je pa določena skromna usoda, si ne moremo kupovati takih stvari. Zato nam je pa Stvarnik dal bistro glavo in zdrave roke. Lahko si pomagamo same ter si naredimo življenje prijetno.

Dekleta, nudi se vam lepa prilika, da se naučite marsikaj koristnega in poleg tega imate pa tudi veliko poštene zabave.

Poleg duševnega užitka, si bomo pa pridobile tudi javni ugled. Čast vsakemu dekletu, ki se lahko ponaša z izdelki svoje pridnosti. Toraj Slovenke, pridružite se nam, gre se za vašo korist.

Kdaj bo ustanovna seja, se bo že šlo pravočasno naznamilo.

Odbor.

V boju zoper samega sebe.

Priredil za Ave Maria P. Benigen Snoj, O. F. M.

Ta spis je spisal znani francoski pisatelj P. Jožef Tissot po spisih in naukih sv. Frančiška Saleškega, znanega velikega učitelja duhovnega življenja. Ker smo prepričani, da je spis poln tolažilnih nauk za naše vsakdanje življenje, zato ga z veseljem priobčujemo in ga bomo priobčevali v prihodnje v vsaki številki.

I. Naše napake — nekaj čudnega?

I.

V čast, objednem pa tudi v veliki križ nam je, da se človek ne more privaditi svoji bedi, v kateri živi. Kakor kak velikaš, ki je bil oropan svojih časti, se tudi človek, po grehu prvih starišev oropan vseh svojih časti, kar še vedno zaveda svoj nekdanje visokosti in brezmadežne nedolžnosti, ki je bila nekdanj njegova, Kardakoli greši, začuti v dnu svojega srca, kakor da ga je zadela velika nesreča. Da, človek je kakor močni Samson. Filistejska žena ga je osleparila za lepoto njegovih las in s tem tudi za njegovo izvanredno veliko moč. Potem mu je pa zaklicala: "Filistejci gredo na te, Samson!" Samson vstane, da bi pokončal svoje sovražnike, kakor drugikrat, toda moč je bila zgubljena.

Ta prirojen dar je sicer plemenit sam na sebi, vendar pa bi nam bil lahko pogubonos, ako se ne zavarujemo proti njim. Tudi bojzljivost in boječnost je lahko v pogubo človeku. Toda ta se ne polasti človeškega srca preje, dokler ji ne pravi pota s tem, da se začudi sam sebi, ako naredi kake napake.

Po zgledu največjih cerkvenih učencov in najbolj rasvitljenih mož, kazal je ta sv. škof vedno globoko sočutje s slabostmi ljudi. "O velika reva človeška! O, velika reva človeška!" je ponavljal čes-

sto. "O, kako smo slabi! Kaj pač moremo sami iz sebe, kakor le grešiti?" Iz vseh njegovih besedi in spisov odseva, kako zelo ga je njegova popolnost vsposobila, da je z bistrim očesom presojal brezmejno slabost in revo človeško, v katero ga je pahnil podedovani greh. Na to človeško revščino se je zlasti oziral pri vseh onih, ki so se izročili njegovemu vodstvu. Ni jih nehal opominjati na žalostno resnico o veliki pokvarjenosti naše človeške narave. "Pritožuješ se nad tem, piše v nekem svojem pismu, da imaš še polno raznih napak. Da, to je mogoče! Toda ali si ne prizadevaš jih odpraviti? Vedno bo ostal na nas kak pogrešek, dokler nisi mo to zemeljsko telo, ki je tako nevkretno in tako podvrženo skušnjavam."

"Vi tožite, piše drugje, da se v Vaše življenje vedno vpleta mnogo slabosti in nepopolnosti in pogreškov, dasi hrepenite po popolnosti in čisti ljubezni božji. Odgovarjam Vam, da je nemogoče se jih do čistega iznebiti, dokler živimo na zemlji. Zato moramo potrpeti sami s seboj, dokler nas Bog ne pripelje v nebesa." Nihče na zemlji ne more doseči tolike svetosti, da bi bil brez nevarnosti grešiti, če morda tudi le samo v malih rečeh.

2.

Tako nas uči tudi sv. vera. Hudo nagnenje ostane v nas vsaj v kali do naše smrti, in zato se nihče ne more obvarovati, vseh odpustljivih grehov brez milosti božje, kakoršno je imela prebl. Devica Marija, kakor uči sv. cerkev. Toda le prera- di pozabljamo na to dvojno resnico in je zato dobro, da poslušamo našega ljubeznivega svetovalca, ki govori o tem: "Dokler živimo, nikar ne mislimo, da bi mogli ši-

veti brez nepopolnosti. To je namreč nemogoče, ker smo vsi slabi ljudje. Zato nam je potrebno, da se zmiraj zavedamo te neovrgljive resnice. Potem se ne bomo čudili, ako vidimo, kako zelo smo vsi podvrženi slabostim. Božji Zveličar nam je zapovedal, da moramo vsaki dan moliti: "Odpusti nam naše dolge, kakor tudi mi odpuščamo svojim dolžnikom." Ta zapoved velja vsaki dan vsem brez razlike!"

Lastno ljubezen moremo sicer krotiti, zatreti je pa ne moremo nikdar. Od časa do časa požene pri raznih prilikah nove mladike, ki nam kažejo, da je ostala v nas še stara korenina, dasi ravno smo morda odsekali že njeno stehlo. Včasih se nam res zdi, da spi, toda naenkrat pa pla-

ne na nas kakor lisica na kokoši in nas preseneči. Zato je pa ne smemo nikdar spustiti izpred oči, temveč se ji moramo vedno in povsodi odločno postaviti po robu. Ako nas kedaj rani, prekličimo takoj, kar smo spregovorili po njenem nagibu napačnega, takoj grajajmo dejanja, katera smo storili po njenem nasvetu. Tako bomo takoj ozdravljeni. Toda ozdravljeni bomo le za nekaj časa, dokler nas ne napadejo zopet nove poskušnje, ki nas bojo stale novega boja in nam morda zdale novih ran. Naša volja je sicer dobra, toda slabosti so velike, zato pa treba sami seboj potrpeti. Smo pač le grešni ljudje, ne pa angeli. Skozi to življenje treba zato, da potujemo kakor na duši neozdravljivi bolniki.

Iz Slovenskih naselbin.

Spomini s pota.

Vožnja od Dulutha do Gilberta je dokaj neprijazna. Železnica "The Duluth Iron Range R. R." je speljana po gozdovih, ker je ves ta del Minn. še neobdelan. Podoben je precej West Virginiji. Človek se vozi uro za uro, vedno le po goščavi. Gledaš nekaj časa iz vlaka na to okolico, gledaš in željno čakaš, kdaj bo oko uzrelo kako spremembo v naravi, kako hišo, kako živo bitje. Toda zaman. Le pri postajah vidiš par lesenih hiš, kuple klad in lesa. Nekako otožna je ta okolica. Tužna je in sameva, kakor bi žalovala za prošlimi dnevi, ko so jo še pokrivalo stoletne smreke, neprodorni gozdovi, ko so še lastniki Amerike, rdečkožni Indijanci bojevali svoje boje, prepevali svoje bojne pesmi in ob tihih večerih kadili svoj "Calumet". Da, otožna je ta okolica, ker vse to je izginilo in od vse te krasote ni ostalo drugega, kakor črni napol ožgani in trhleni štori, ki delajo vso okolico še bolj otožno in dolgočasno. To-

da kaj se hoče! Časi gredo naprej. Beli človek zmaguje. Narava je vstvarjena, da njemu služi in služiti mu mora. Morda po leti, ko zeleno perje grmovja pokrije in skrije te goljave, okolica ni tako odurna. Toda pozimi je žalostna.

Okrog posameznih naselbin, kjer so se neselili pridni delavci, potrebili so že to puščavo. Ožgana porobja so porazstrelili z dinamitom, odvozili kamenje, močvirnate kraje osušili in si uredili lepe vrtičke in njivice, ki jim donašajo potrebno zelenjavo za vsakdanji živež.

V taki okolici sredi mičnih gričkov leži naselbini Gilbert in Chisholm, neka-ko 12 milj druga od druge oddaljeni. Chisholm je toliko lepši in prijaznejši, ker leži ob krasnem jezercu.

1. Gilbert.

Prijazna vasica je Gilbert, Minn. Sredi prijaznih gričkov leži na mali rebri, kakor kaka starokrajaska vasica. Naselbina je stara komaj par let. Nastala je

Junij, 1915.

iz starejše naselbine Sparta, ki se je skoraj opustila radi železnih rudnikov, ki so se razširili pod Sparto.

V Gilbertu in okolici je precej Slovencev. Koliko ravno, je težko povedati, ker se silno hitro priseljujejo in odseljujejo. Toliko je gotovo, da tvorijo skupaj z brati Hrvati večino prebivalstva. Ko bi se združili in postali ameriški državljani, bili bi gospodarji ali vsaj odločujoča večina v gospodarstvu. Vposljeni so zvečine v železnih rudnikih, deloma žive v kempah v okolici in so gozdarji.

Župnijo sv. Jožefa je ustanovil Rev. J. E. Schiffrer, sedaj župnik na Chisholmu. Postavil je malo mično cerkvico, katera je pa postala kmalu premala. Sedanji župnik Rev. A. Pirnat je postavil novo, veliko večjo, sedanjo cerkvico, ki je ena najmičnejših cerkvic na Range.

Sv. Misijon je vedno nekaj veselega za vsakega katoličana, ki vzame svoje življenje resno in svoje izvelčanje za najvažnejšo nalogo svojega življenja, nekaj zelo smešnega verskim odpadnikom, nekaj strašnega verskim sovražnikom. Za vsako župnijo pa, ki hoče duhovno napredovati, je misijon to, kar je spomlad za polje. Čas posebnih milosti od Boga je sv. misijon, čas duhovnega prenovljenja, ko se vse poživljuje, vse prerodi, vsa zaraščena ledina preorje in z novim semenom lepih nauk obseje.

G. župnik Gilbertski, Rev. A. Pirnat, mlad po letih, dozorel mož po svojem duhu, navdušen rodoljub in skrben pastir svoje črede je hotel dati svoji župniji ta čas milosti. Sv. misijon se je začel v nedeljo 18. aprila in se skončal v nedeljo 25. aprila pri veliki sv. maši ob 10 uri. Ako je bil kdaj še kje za kako naselbino ali župnijo čas milosti, bil je to gotovo za župnijo sv. Jožefa v Gilbertu. Že takoj pri prvem govoru je bila prostorna cerkev polna. Res, da niso prišli vsi k tej pridigi z namenom, da bi se udeležili sv. misijona, temveč, da bi videli kakšna “zver” mora biti pač ta misijonar in kakšen je ta “farški humbug”

Od uvodnega govora pa do zadnje posložitvene pridige je udeležba na samo o-

stala ista, temveč rastla od večera do večera, dokler pri sklepni pobožnosti cerkev ni bila tako prenapolnjena, da je veliko ljudi stalo med klopmi, v prostorni zakristiji in celo zunaj.

Spovedovanje se je začelo v sredo popoldne in se je skončalo v soboto zvečer ob enajstih. Ko si gledal te množice, ki so jutro za jutrom med sv. mašo ob 5. uri ali ob pol devetih prihajali k mizi Gospodovi, veliko morda po dolgih letih, ko si gledal te srečne obraze, te veselja in duševne tolažbe žareče oči našega milega dobrega delavskega ljudstva, moral si pripoznati z misijonarjem: — “da, sv. misijon je čas izvanrednih milosti! Sv. misijon je nekaj, česar ne razumemo.”

Posebno slovesen je bil sklep sv. misijona. K sv. maši prikorakala so tri katoliška društva in eno narodno s zastavami v veliki paradi ter se postavila pred oltar. Bila je slovesna sv. maša, pridiga, papežev blagoslov, darovanje in zahvalna pesem.

“Te Deum laudamus” je zapel misijonar pred oltarjem, orglje so zapele na koru zahvalno pesem. Toda v koliko hvaležnosti srcih je našel ta hvalospev najprijetnejši in najslajši odmev, koliko z Bogom in samim seboj spravljenih src se je tedaj dvignilo k Bogu in zapelo nezapopadljivo krasno in sladko pesem miru in sprave.

Po sv. maši so se zvrstila vsa društva z godbo na čelu v krasno katoliško versko demonstracijo in se pokazalo celi naselbini, da se zaveda svojega katoliškega slovenskega duha in prepričanja. V avtomobilu za parado je pa spremljal parado iskreno ljubljene g. župnik A. Pirnat z več najodličnejšimi katoliškimi možmi in p. misijonarjem, ki je odhajal v Chisholm. Na koncu naselbine, kjer se cesta zavije v Chisholm, vstavila se je parada, ljudstvo se je odkrilo, zastave so zavihrale, godba je zasvirala, misijonar je še enkrat z voza blagoslovil ljudstvo, klobuki so zavihrali in “Z Bogom”. . . . Lepi čas sv. misijona se je skončal. Da, minil je. Toda ne bo pa minil v srcih Gilbertskih Slovencev. Ostal jim bo v trajnem spominu do smrti. Ostal bo pa tudi po svojem sadu v krščan.

skem življenju in mišljenju po celi naselbini. Dal to Bog na priprošnjo sv. Jožefa.

Sv. misijon je vodil urednik našega lista P. Kazimir Zakrajšek iz Brooklyna. Pri spovedovanju so požrtvovalno pomagali Rt. Rev. Monsignor Buh iz Ely, č. g. indijanski misijonar P. Simon Lampe iz reda sv. Benedikta v Cloquet in č. g. Math Bilban iz Eveletha, za kar jim gre iskrena zahvala in priznanje.

O tem misijonu je prinesel lepo sporočilo tudi G. Sv. Ta dopis je najlepši dokaz za velikanski uspeh, s katerim je Bog blagoslovil preč. g. župnika Pirnata. Naj tu posnamemo nekatere najznamenitnejše stavke.

Dopisnik piše:

"... Srce mi ni dalo miru, da sem moral iti pogledat. . ." Vidiš dragi brat, to je bil klic božji, katerega čuti v svojem srcu ob času sv. misijona vsakdo. Ti si dokaz, da je misijon res izvanredna milost. Srce je gnalo tudi tebe, zastarane ga grešnika, k Bogu, za katerega si vstvarjen. Zamudil si milost, Bog se te usmili, da ne za vedno.

"... Čujte in strmite: Tukaj je bilo, predno se je misijon pričel, veliko svobodomiscelev in socialistov — — Ali sedaj je vse drugače; samo nekaj malo oseb poznam, ki se še drže svojega stališča —."

G. župnik, iskrene častitke na tako velikem uspehu. Ako celo "rdeči" priznajo toliko, kako velikanski je moral biti uspeh še le v resnici. Rojaki v Gilbertu, čast in ponos Vam! Veselite se! Samo glejte, da ne boste res to, kar piše o Vas nadalje ta dopisnik, ko pravi, da "se drugi sučejo, kakor sapa piha. Danes je katoličan, jutri je svobodomisele". Gilbertčani, ali ste res taki? Ne! Ne! Protestiramo proti tolikemu obrekovanju. Ob času misijona ste pokazali, da ste možje! Kaj ne, možje hočete ostati!

"... Spoved je bila dobro obiskana, kar sem sam videl; oseb obojega spola je bilo precej obilo. . ." Čast Vam, Gilbertčanje!

Kar pa dalje piše ta strupeni list, si pa Gilbertčani dobro zapomnite! Vidite, tu imate dokaz kakšni so ti ta-rdeči sleparji. Ko so Vas zaslepili, ste se morda zmotili in živeli po njih naukih. Takrat so Vas odobraval. Sedaj pa . . . pfuj! Proč od ta-rdečih! Pometite jih z Gilberta za vedno.

Kar piše nadalje je pa lepo spričevalo zanj, kako je pazno sledil pametnemu izvajanju misijonarja. Niti enega stavka ne more ovreči.

"... ko je ceremonija minula, so se vsa društva uvrstila in korakala skozi mesto Gilbert, na čelu jim godba, da so bolj lahko korakala pred misijonarjem..." dokler niso dobili blagoslova, da so bili nekateri kar pijani celi dan od njega. . ."

Da, da. Lepi in krasni so bili dnevi sv. misijona v Gilbertu. Nepozabni bodo za vse, ki so se ga udeležili.

Zloglasni list "Menace", ki izhaja v Aurora Mo. in čigar glavni namen je, delati proti katoliški cerkvi v Ameriki, pride po določilu sodnika Arba S. Van Valkenburgh zvezinega sodišča v Kansas City, Mo. pred glavno poroto meseca junija v Joplin, Mo. List je tožen, da potom zvezine pošte razširja nemoralnost po Ameriki. Ako bo ta list obsojen, tedaj bo ta obsodba zadela vse enake liste vseh jezikov, ki sramote katoliško duhovništvo in redovništvo z raznim izmišljenimi ali povečanimi sramotnimi dogodki iz kat. duhovništva.

"**Cenik knjig**", katere imamo v zalogi, je izšel. Kdor ga želi, naj blagovoli pisati ponj!

Dopisnikom: Ker imamo sedaj — hvala Bogu — več dobrih katoliških listov, ki radi priobčujejo daljše dopise, prosimo vse naše doseđanje dopisnike, naj nam o vseh dogodkih njih cerkvenega življenja sporočajo **samo prav na kratko**, daljše dopise naj pa pošiljajo kakemu treh katoliških listov.

Junij, 1915.

Very Rev. P. Benigen Snój O. F. M. je bil imenovan provincijalnim komisarjem našega slovanskega frančiškanskega komisarijata mesto dosedanjega komisarja P. Kazimirja Zakrajšek, ki so je odpovedal tej službi. Naše iskrene častitke! Ad multos annos!

—o—

Rev. Štefan Furdek, slovaški duhovnik, pisatelj in rodoljub je umrl v Clevelandu, O. — Rev. Furdek je bil slovaški buditelj in dramitelj naroda tukaj v Ameriki k jednoti in k slogi in k vernemu spolnjevanju kat. dolžnosti.

“Zomrel nam tatinko!” si čul iz vseh ust dobrih Slovakov, ko se je raznesla prežalostna vest, da je umrl njih največji dobrotnik in voditelj, Rev. Štefan Furdek. In ranjki Furdek je bil Slovaškemu narodu res “tatinko.” Tolike ljubezni in tolike navdušenosti za svoj narod, kakor je imel Rev. Furdek do svojega tolikanj preganjanega in od Mažarov toliko zatiranega naroda, je težko najti. Deloval sicer ni mej svojim narodom, kajti bil je dolga leta župnik na češki župniji Mariji Lurski v Clevelandu. Vendar pa je bilo vse, njegov prosti čas, vse njegove zmožnosti, njegov um in pero, posvečeno le koristi in blagru in napredku svojega naroda. Bil je ustanovitelj “Prve Katoliške Slovenske Jednoti”, in njenega

glasila “Jednota”, ustanovitelj “Sdruženja Slovenskyeh Katolikov”, njegova ideja je bila, da so si Slovaki ustanovili slovenski šolski ženski red “Sestre Svetih Cirila in Metoda”, njegova ideja je bila velikanska sirotišnica, katero si je sezidala Jednota v Middletown, Pa., akademija za slovaška dekleta, in mnogo drugega, kar imajo Slovaki. Pisal je silno veliko. Skoro v vsaki Jednoti je bila kaka njegova črtica ali povestica ali kak članek. Vse koledarje, katere je do sedaj izdalo uredništvo “Jednote”, je samo on uredil in večji del tudi vse sam spisal. Vse slovaške šolske knjige je sam spisal in založil.— Slovencem v Clevelandu je bil dobro znan, ker je bil večkrat v župniji Sv. Vida ob raznih prilikah kot zastopnik škofov. — Blagi mož naj v miru počiva!

—o—

Jezuitski red je dobil minuli mesec novega generala v osebi Rev. Ledochowskega, ki je rodod Poljak, sorodnik ranjkega kardinala Ledochowskega, ki je bil pregnan iz Prusije. General Jezuitov je znan kot “črni papež” radi svojega velikega vpljiva, katerega ima v Rimu. To je prvič v zgodovini, da je zasedel čast vrhovnega redovnega predstojnika kakega reda Slovan. Znamenito je, da se je to zgodilo ravno v času, ko si Germanstvo in Slovanstvo stojita v odločilni bitki nasproti. Da, Slovan gre na dan povsodi. Počasi, toda gotovo.

—o—

V Forest City, Pa. je slov. pevsko društvo “Zvon” na novo oživelo in misli v kratkem stopiti pred občinstvo z izvrstnim pevskim programom. Častitamo!

—o—

ZA REŠITEV REBUSA,

v koledarju “Ave Maria” je še čas en cel mesec. Potrudi se ga rešiti! Ni težak! Treba dobiti samo prvo besedo, potem naslednje bo samo po sebi prišlo. Precej naših naročnikov nam je že poslalo rešitev. Nagrade za pravo rešitev so krasne. Kar pogum!

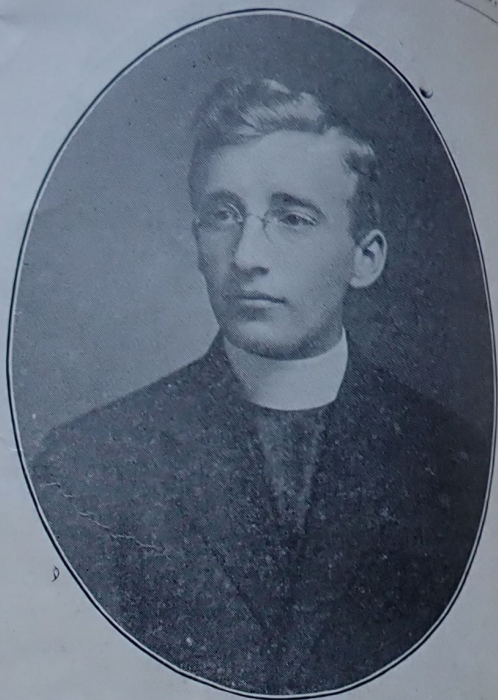
Takoj v nedeljo sedi in začni misliti.

"Župnijske šole ne nauče ničesar kakor sam katekizem" — pravijo nasprotniki in to vkljub temu, da dan na dan listi poročajo, kako so pri raznih skušnjah in tekmah vedno učenci župnijskih šol prvi in dobe prve nagrade.

Brooklyn Daily Eagle, največji in najzanesljivejši dnevnik v New Yorku je letos razpisal več nagrad za učence, ki bi bili najboljši v "spelling". Tekmovanja se je udeležilo več kot 500 otrok državnih in župnijskih šol. Posebna komisija iz nadzornikov državnih in enega zastopnika cerkvenih šol je tvorilo razsojevalno sodišče. Nekako 2500 ljudi je prišlo poslušati tekmo. Prvo nagrado je dobil učenec iz — župnijske šole, še le drugo nagrado učenka državne šole. Ime učenca je Jožef Bruder in je učenec župnijske šole Presvete Trojice iz Montrose Ave., kamor hodi tudi veliko slovenskih otrok. Ko bi se v župnijskih šolah ničesar ne poučevalo drugega, kakor katekizem, kje se je pa ta otrok naučil tako izbornega spelovanja? Dejstva govore in vsak oče, ki hoče misliti s svojim razumom in videti s svojimi očmi, more spoznati, kam naj pošlje svojega otroka, da bo dobil ne samo dobre vzgoje temveč tudi najboljšega znanja v svetovnih vednostih

Rev. J. Solnce v St. Paulu je že dalj časa precej težko bolan. Vendar imamo veselo upanje, da bo še okreval. Priporočamo ga vsem duhovnim sobratom in vsem rojakom v molitev in "memento!"

Rev. J. Plaznik, do sedaj bogoslovec v St. Francis seminariju, St. Francis, Wis., je bil pretekli mesec posvečen v mašnika in je imel v slovenski cerkvi v La Salle, Ill. svojo novo mašo dne 30. maja. Č. g. novomašniku, našemu sotrudniku, mi iz temu njegovemu slavnostnemu dnevu prav iskreno častitamo in mu želimo, do bi slavil ta dan v neskaljeni sreči in veselju, da bi bil zanj ta dan res dan sreče in duhovnega veselja, da bo tako krepko in navdušeno mogel nastopiti težko in trnjevo pot duhovske službe med svojimi rojaki v Ameriki. Č. g. novomašnik, pristrčno pozdravljeni. Ad multos annos!

Rev. J. Plaznik.

Lorain, O. — Dragi gospod Urednik! Najprej se vam lepo zahvalimo, da ste pri občili naš zadni dopis, prav ponosni smo bili nanj. Toda nekaj nismo bili prav napisali, Sestra nas bi bili kmalu kregali, ko so brali, "č. sestre so darovale za cvetlice da so mogle oltar lepo ozalšati." Moralo bi biti, "Č. sestre se zahvalijo vsem kateri so darovali za cvetlice." Da farani so bili zelo radodarni, če tudi so časi slabi in mi otroci smo nabrali za cvetlice 32 dolarjev.

No, dragi gospod gospod Urednik, tukaj Vam pošiljamo svojo sliko, katero ste obljubili, da boste priobčili v "Ave Maria". Enajst nas je bilo tako srečnih da smo dobili "diplome" za lepo pisavo od A. N. Palmer Co., Chicago, Ill. In čudo, tudi trije fantje so dobili diplomo!!

Č. Sestra Regina so bolj ponosni na te tri dečke kakor pa na vseh osem deklic, kajti dečkom je le bolj težko lepo pisati.

Ali se Vam slika dopade, gospod Urednik? Ali nas mogoče še poznate? Dobro, hočemo Vam imena povedati, potem nas boste gotovo poznali. Prva vrsta od leve do desne:

Anastasia Ambrozič, Mary Ambrozič, Jennie Mollison, Frances Bombač, Rose Kosten, Agnes Tomsič.

Druga vrsta: Mary Kerhin, Joseph Tomsič, Joseph Bombač, Leo Virant in Amalia Bombač.

Težko bomo čakali prihodnje številke "Ave Maria", ker se veselimo videti svojo sliko in ta slab dopis v njej.

Ali veste koga manjka na sliki? Č. gospoda Štefaniča! Prosili smo jih, da bi se dali znami — slikati, pa niso imeli časa ta krat iti znami. Veseli so č. gospod, da nas je pa tako lepo število dobilo diplome.

Č. Sestro Regino smo tudi prosili na vso moč, da bi se dali slikati z nami, toda

žati". Potem smo pa povedali Sestri, kar je Mr. Leiter rekel. Well, to Vam ne pišemo, dragi gospod Urednik, da bi se hvalili, ker dobro vemo, da smo tudi mi mnogo krat poredni, pišemo pa radi tega, da bodo videli tisti, kateri pošiljajo svoje otroke v javne šole, da se v katoliški šoli otroci tudi učijo, kako se treba obnašati, ko pridejo med ljudi.

Tukaj je nekaj otrok, kateri hodijo v javne šole in se obnašajo na ulicah in v

Učenci slov. šole v Lorain, O.

vse zastoj. No, smo se pa sami dali. — Č. gospod so nam dovolili pol dneva počitka od šole, da smo mogli iti v mesto. Naročili smo si velik "automobil", kateri je prišel po nas in nas popeljal k fotografu. Oh, to smo imeli "fine time". Fotograf je bil zelo prijazen do nas, in je rekel, ko smo odhajali sledeče. "You did fine, I am very glad, that you behaved so nicely. You tell Sister, that you acted like real young ladies and gentleman."

Ko smo prišli nazaj v šolo, prve sestrine besede so bile "gotovo ste se zadržali, kakor Indijančki, ker sem Vam popolnoma pozabila naročiti da se morate lepo zadr-

cerkvi kakor kaki divjaki, tako da se nam otrokom, že studijo tudi njih vedenje.

Tudi več ljudi je že reklo, kako grdo se vedejo otroci, kateri hodijo v public šolo.

Sedaj pa mislimo, da je naš dopis zado-
sti dolg, kaj ne da je?

Zahvalimo se Vam za vse kar za nas storite. In smo, Vaši hvaležni,

šolarji(ce)

šole Sv. Cirila in Metoda.

P. S. Pozabili smo Vam še povedati, da beremo Ave Maria v šoli in nas vedno veseli, ko nam Sestra rečejo, sedaj pa vzemite "Ave Maria" bomo iz nje brali.

"Sloga", clevelandski novi list se prav dobro drži! Le krepko naprej, bratec! Rojaki v Clevelandu, na noge! Razširite ga po vseh slovenskih hišah!

"Glasilo" K. S. K. J. dobro napreduje in kakor je sedaj urejevano, smo prav zadovoljni z njim. Članki so jako poljudni in raznovrstni. Glasilo ni nabožni list, zato ni treba, da bi pisal o samih pobožnih stvarih. Kolikor manj nabožnih članke je v njem, tem boljši bo, tem bolj bo odgovarjal svojemu namenu. "Glasilo" je popolnoma posvetni list in kot tak ima glavno nalogo proučevati vsa svetovna politična in gospodarska vprašanja. Njegov katolicizem obstoji bolj v duhu, da so namreč vsi članki, vsi dopisi, vse povesti, vsa politika pisani v duhu, prepričanju in smeri katoliški, da presoja vse svetovne in domače dogodke iz popolnoma pristno katoliškega — ne verskega — stališča. Do sedaj gre Glasilo popolnoma po tej poti, kar z velikim veseljem in zadoščenjem opazujemo. — Da, le tako naprej, pa se bomo "Glasila" tako navadili, da ga bomo težko čakali od tedna do tedna. —

Pueblo, Colo., May 4. 1915. — Cerkev in šola Marije Pomagaj v Pueblo, Colorado smo zgradili leta 1895, in sicer po tedajnih potrebah za vse Slovane in Nemce. Leta 1900 smo izplačali Nemcem pet tisoč dolarjev in pred tremi leti še Slovakom deset tisoč, da so si postavili svoja poslopja. Tako imamo sedaj Slovenci z neakoenostjo šestinko Hrvatov prostorno cerkev in šolo za 450 otrok, župnišče iz opeke, se strsko hišo, dovolj zemljišča okrog poslopij, in na vsem samo še nekaj čez tisoč dolarjev dolga.

16. majnika so nam mil g. škof Denverški birmali blizo 200 otrok in nedeljo pozneje pristopi blizo 100 malih k prvemu sv. obhajilu.

21. aprila so nas slovenska dekleta izborna zabavale s prijetno igrico "Oh ta Polona". Igrale so: Anica Snedec, Johanca Smerke, Anica Blatnik, Helenica Simonič, Reginca Skiff, Merica Roje, Helenica Perko in Pavlina Gnedica. Ude-

ležba je bila prav dobra, napravila se je lepa svotica za cerkev. Sedaj se pripravljajo šolska mladina za konecletno zabavo in graduiranje osmega razreda. Poučujočeje nam z najboljšim uspehom benediktinske sestre iz Chicaga, ki imajo sedaj že več Slovenk, da se ne zanemari mili materni jezik.

Cerkevni odbor se je odločil prirediti tudi izlet, Picnie 20. junija, da bomo nekoliko bolje opravili letos pri cerkvi, ker nas hudi časi stiskajo.

Slovenska cerkev Marije Pomagaj v Pueblo, Colo.

Društvo sv. Ane, večinoma slovenske matere, je marljivo pri delu. Svoja pravila je precej zboljšalo, in oskrbi tudi 100 dol. podpore v slučaju smrti. Blage Slovenke se mimo vsega drugega še posebno trudijo zato, da raste krščanska gorečnost, da se to pokaže v družinah in v krasoti svoje serkve.

Rev. Ignacu Burgarju se slednjič postavil nagrobni spomenik, za katerega so zložili njegovi prijatelji. Dekleta "Solnčni žarki" so že pred par leti nabrale za ta hvalevedni namen \$75.00 in sicer z dekliško igro. Spomenik je krasno delo in

Janj, 1915.

našega koloradskega granita, kaže stan in narodne zasluge ranjkega duhovnika. Življenje mu je bilo kratko in obteženo z dolgo boleznijo, vendar je napisal dokaj trajne vrednosti v prozi in vezani besedi.

P. C. Z.

Cannonsburg, Pa. "... Z veseljem čitamo Vaš krasni list "Ave Maria", ker je res biser vseh slovenskih listov v Ameriki. Le tako naprej! Naprej, g. urednik! Odkrivajte zmote, laži in brezverstva. Iztrgajte do sedaj še verni naš narod iz rok zapeljivih sovražnikov naših, iz krempljev grdega našega socijalizma. Pokažite jim pot, katera jih bo pripeljala v časno in večno pogubo. Ah, saj naš slovenski narod bi bil še veren in dober, ko bi ne bilo tako strupenih brezvestnih časnikov med nami. Zato naj nam bo sveta dolžnost vsepovsodi agitovati za katoliško časopisje. Da, podpirajmo samo naše katoliške liste. "Ave Maria," "Glasilo", nov list "Slogo" in "Am. Slovenca." Ako bomo to svojo dolžnost spolnili, stori-li bomo plemenito narodno delo.

Naročnik.

Rev. Ignaciju Brugarju se bo postavil nagrobni spomenik. To je jako hvalevredno in nas zelo veseli. Silno nas pa žalosti, da so zopet tudi njegovi rokopisi v rokah znanega tatu župnijskih rokopisov. Le kaj ima ta človek, ki sa razume samo na posrebrene in poniklane ure, in pa na raznašanje pošť po naselbinah in pa na obrekovanje in sramotenje slovenske duhovščine, opraviti z rokopisi slovenskih duhovnikov! Črevljar naj ostane pri svojih kopitih! Na veliko žalost smo zvedeli, da je ta nesrečni človek prebrskal tudi vso zalogo knjig in spisov Rt. Rev. Msgr. Buha. Koliko dragocenih spomenikov je odnesel tudi od tam! Č. slovenski duhovniki, lepo prosimo, nikar ne spuščajte tega človega blizu sebe, vsaj ne v svoje knjižnice ali pisarne! Za svoje morebitne rokopise pa poskrbite v svojem življenju. Mi smo n. pr. Rev. A. Brugarju nekoč ponudili založništvo nje-

govih spisov in pesmij. Gospod jih je hotel ohraniti, da jih zapusti kot svojo zapuščino. Kaj mu sedaj pomagajo? Zgubili so se, oziroma ukradeni so bili in nikdar jih Slovenci ne bomo videli. Ali ni to škoda? — Vendar je pa to skrajni vandalizem, krasti in tako pokončevati dragocene svetinje duhovske delavne roke! Zatoraj še enkrat svarimo prav resno vse č. slovenske gg., varujte se tega tatu rokopisov. Ne pustite ga blizu sebe, da se tudi Vašim morebitnim rokopisom ne bo zgodilo, da se bodo porabljali v imenitni narodni namen: za zavijanje poniklanih ali posrebrelih ur.

"Rodoljub" je ime novemu hrvatskemu listu, ki je začel izhajati v Chicago, Ill. Urednik lista je Rev. I. Stepanovič, hrvatski župnik iz So. Chicago, Ill. — To je prvi in edini v resnici katoliški list med brati Hrvati. Lani je sicer začel izhajati v New Yorku list Rafael, ki pa — žal — ni prišel v prave roke in je zato zaspal po komaj desetih mesecih obstanka. Velika škoda zanj! — Zato pa novi list tim prisrčneje pozdravljamo in mu želimo krepkega napredka in vspeha mej brati Hrvati. Bratje Hrvati, kar pogumno in junaško naprej! Ne vstrašite se težav, ki bojo nastale, ne vstrašite se žrtev, ktere bo ta plemenita ideja zahtevala od Vas. Bodite prepričani, da tako podjetje brez velikanskih žrtev ne more obstati. Iz lastne skušnjje pri našem listu vemo, koliko težav je treba premagati, koliko gmotnih in moralnih žrtev je treba prinesiti, predno se spravi na noge tak list, kakoršnega ste začeli. Vendar pogumno in pravo rodoljubje bosta vse premagala. Katoliški časnik je največji apostol, najbolj potrebni misijonar mej narodi dandanes. Zato pa, kar se žrtvuje za katoliško časnikarstvo, kar se pretrpi za ta namen, to je najplemeniteje narodno in bogoljubno delo. "Rodoljub", vivat floreat creat! — Naslov je "Rodoljub" — 2906 E. 96th St., Chicago, Ill.

PRO DOMO SUA.

New Yorški Glas Naroda je pred nekaj tedni priobčil v svoji uredniški listnici trditev, da so vsi naročniki našega listi dobili novi New Yorški slovenski list "Slovenski Narod" in navaja kot uzrok to, da smo mi ali sami dali, ali pa so nam bili ukradeni naslovi naših naročnikov, katerih so se izdajatelji tega lista poslužili. Poizvedovali smo in izvedeli, da to ni res. Od teh naročnikov, katerim smo pisali, jih več kot polovica ni še nikdar dobila tega lista po nošti, večinoma ga niti videli še niso. Kako je toraj mogel Glas Naroda kaj takega pisati, nam je nerazumljivo. Res smo imeli v našem uredništvu nekaj mesecev človeka, ki je sedaj upslen pri tem listu. Toda odslovili smo ga nekako tri ali štiri tedne prej, predno je ta list izšel. Mogoče je, da bi nam bil ukraden po en odtis našega naslovnika in ako ima Glas Naroda za to svojo trditev le najmanjši dokaz, prosimo ga kolegijalno, da nam ga nemudoma pošlje, ker bomo takoj nastopili sodnijsko pot. Naslovnik je ena izmed najdražjih stvari v vsakem uredništvu, zato si ga tudi mi ne damo kar tako ukrasti. Toraj lepo prosimo uredništvo Glas Naroda, da nam na naše stroške blagovoli preskrbeti vse dokaze, katere ima proti Slovenskemu Narodu ali pa proti kakim osebi tega lista, da je ukradla naše naslove.

— Ko že govorimo o Slovenskem Narodu, naj pripomnimo, da se skuša ta list spraviti nekako v zvezo z našim listom, kakor bi si bila v zvezi. Mi tem potem izjavljamo, da **mi nimamo nikake zveze s tem listom in ga svojim naročnikom prav nič ne priporočamo**, ker so pri listu ljudje, katerim ne zaupamo in ker list zastopa za naš narod skrajno škodljive in izdajalske tendence in ideje. Mi nismo političen list, zato se ne bomo spustili v kako politiko, vendar smo pa **slovenski list** in kri ni voda in zato javno izjavljamo, da nikakor ne soglašamo z idejami novega lista in ga tudi svojim naročnikom ne priporočamo. Najhujši sovražnik naš in Avstrije je bilo, je in bo Nemštvo in Mažarstvo. Jugoslovanom pa Mohamedanizem. Mi nismo za revolucijo, pač pa smo za to, da dobimo postavnim potem tudi Slovenci pravico na ljubelem božjem solncu in pa na koščeku svoje mile rodne grude, ki nam je še ostala. Svojega srea in svoje pameti pa nikakor ne moremo spreminjati, kakor bi nam kakim fanatičnim "šribarji" narekovali. Smo že toliko zreli, da se zanesemo na lastne možgane in na lastno srce, in si, zato delamo lastno sodbo.

Toraj, cenjeni naročniki, mi nimamo z listom "Slovenski Narod" iz New Yorka prav nobene zveze in ga Vam prav nič ne priporočamo v naročitev, ker z njim ne soglašamo.

— "Glas Naroda" je dalje v neki notici napisal tudi trditev, da je naš list dobil od Avstrijske vlade podporo, da smo to sami priznali. To je zopet jako nesramna trditev. Povejte nam, kedaj in kje, v kateri številki, na kateri strani, smo to priznali? Nikdar tega nismo priznali in nikdar ne moremo, ker ni resnica, da bi bil naš list dobil len en cent podpore od kake vlade ali od kakega konzula. Naš list stoji sicer na jako trdih nogah, toda te noge smo mu postavili sami z dolgoletnimi lastnimi žrtvami in lastnim trudom. Od nekdanjega že pa ste ravno Vi, gospoda okrog Glas Naroda, delovali zoper naš list. Spomnite se samo na sramotno gonjo ob ustanovitvi lista, ko ste se z bali, da bi Vam mi ne kazili Vašega "businessa." O imamo še shranjene dragocene spominke Vašega "gentle-

manstva," iz one burne dobe, ko ste nas hoteli uničiti, pa se Vam ni posrečilo in se Vam, kakor upamo, tudi nikdar ne bo. Ob ugodni priliki bo pa mi nismo sprejeli od vlade nikake podpore, to veste pa sami tako dobro, kakor vemo mi. Kaj potem obrekujete?

Morda pa misli Glas Naroda s to trditvijo na onih 1000 kronic, katere je avstrijska vlada "velikodušno" pred nekaj leti dovolila družbi sv. Rafaela? Tudi ako misli na te kronice, je trditev nesramno podla, kajti list Ave Maria je nekaj popolnoma drugega, kakor je pa Rafaelova družba, in se je denar izročil in izkazal blagajniku Rafaelove družbe in se je porabil deloma za družbene namene, deloma je — ako se ne motimo — par centov še v blagajni, ki se bojo še razdelili, ko pride zopet kak potrebnim slovenski izseljenec prosit podpore.

Toraj, bodimo gentlemani in ne trdimo stvari, o katerih vemo, da niso res, ali o katerih ne vemo prave resnice. Gentleman je gentleman tudi napram svojim nasprotnikom.

Sapienti sat!

LISTNICA UPRAVNIŠTVA.

Cenjenim rojakom v Canonsburg, Meadow Lands in Houston, Pa., naznajamo, da jih bo ta mesec obiskal naš zastopnik Mr. John Pelhan, kateri je pooblaščen pobirati naročnino za list Ave Maria in izdajati tozadevna potrdila. Vse naše naročnike po teh naselbinah prosimo, da mu gredo na roko in ga prijazno s svetom in dejanjem podpirajo, za kar se jim že v naprej topla zahvaljujemo.

Svetovna vojska. Kakor smo že poročali, se je pod tem naslovom začelo izdajati v Ljubljani krasen list v obliki zvezkov in izhaja dvakrat na mesec. List je opremljen s pretresujočimi slikami iz bojišč in je nekaka kronika sedanjih težkih časov. Opisuje junaške čine naših in tujih vojakov na vseh bojiščih. To ni navaden list, ampak je knjiga, zgodovinske vrednosti, katero bodo radi čitali zanamci. Zato svetujemo rojakom, da se naroče na "Svetovno vojsko" in naj ne zamude sedaj lepe prilike. Izhaja dvakrat na mesec. Celoletna naročnina je \$3.50, za pol leta \$2.00, četrt leta \$1.00. Prve tri sešitke lahko dobite takoj pri našem upravništvu, druge pa potem iz Ljubljane. Naroča se od **Katoliške bukvarne v Ljubljani** ali pa od našega upravnništva: 21. Nassau Ave., Brooklyn, N. Y.

Prijateljem dobrega berila priporočamo nadalje dober kat. list

ILUSTRIRANI GLASNIK.

"GLASNIK" stoji odločno na temelju katoliškega svetovnega naziranja in se v tem oziru načelno razlikuje od slovenskih in tujih ilustriranih tednikov, ki se sedaj pri nas berejo in ki povzročajo, dasi vere ne napadajo, naravnost zmedo v verskih nazorih.

"GLASNIK" izhaja enkrat na teden in prinaša obilo slik iz vseh krajev sveta in iz naše domovine. Slike bodo stale na višku reprodukcijejske tehnike; spremljal jih bo živahen popis.

"GLASNIK" prinaša zanimive, v ljudskem duhu pisane povesti, deloma izvirne, deloma prevode slavnih tujih del, in poučne članke raznih strok ter mnogo drugega gradiva.

"GLASNIK" izhaja vsak četrtek ter stane za Ameriko za celo leto 3 dolarje, za pol leta 1½ dolarja. Razen 1., 2. in 8. številke se dobijo še vse ostale.

KATOLIŠKA TISKARNA
v Ljubljani (Kranjsko).